

Возна Дар'я Вікторівна
студентка юридичного факультету

Науковий керівник – к.ю.н., доц. Орлова О.О.

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

АДАПТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА ПРО СУДОУСТРІЙ І СТАТУС СУДДІВ ДО ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ

Актуальним питанням з огляду на євроінтеграцію України, постає реформування судової системи, зокрема, законодавства про судоустрій та статус суддів з урахуванням рекомендації Європейського Союзу. Функціонування судової системи України потребує вдосконалення, в частині відбору кандидатур на посади суддів та забезпечення ефективного відновлення порушених прав осіб, які звертаються до суду.

Питання, пов'язані зі становленням та розвитком судової системи, досліджували такі науковці: В. Бігун, В. Барабаш, А. Борко, Т. Дрягіна, Р. Ігонін, С. Ківалов, В. Коваль, М. Козюбра, В. Маляренко, І. Марочкін, М. Мельник, В. Семків, Ю. Фрицький та інші.

Приведення національного законодавства про судоустрій і статус суддів у відповідність із міжнародними стандартами є комплексним процесом, який має на меті не лише імплементувати у національне законодавство декларативні положення міжнародних нормативно-правових актів щодо функціонування демократичної незалежної справедливої судової влади в Україні, а й розв'язати цілий комплекс актуальних питань правосуддя.

Як зазначає, В.В. Семків, важливим для гармонізації національного законодавства про судоустрій і статус суддів із міжнародними стандартами в межах застосування практики Європейського суду з прав людини має закріплені на національному рівні підхід щодо необхідності перевірки чинних законів і підзаконних актів на їх відповідність Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та практиці ЄСПЛ. Окрім того, національним законодавством передбачено здійснення юридичної експертизи законопроектів та проектів підзаконних нормативних актів на предмет їх відповідності Конвенції, водночас, поза увагою є практика ЄСПЛ [1].

Центральне місце у реалізації правозастосування належить судді. Професійність судді, його моральні якості можуть сприяти підвищенню його авторитету як органу судової влади, так і підривати задекларовані принципи законності, об'єктивності, справедливості та неупередженості.

За практикою ЄСПЛ для того, щоб національне законодавство відповідало вимогам Конвенції, воно має гарантувати засіб юридичного захисту від свавільного втручання органів державної влади у права, гарантовані Конвенцією у питаннях, які стосуються основоположних прав, надання дискреції органам виконавчої влади через необмежені повноваження було б несумісним з принципом верховенства права.

Європейський суд з прав людини завжди виступав гарантом захисту прав українських громадян. Рішення ЄСПЛ відігравали і відіграють важливу роль у процесі реформування судової системи в Україні. Практика показує, що рішення, винесені цим Судом допомагають людині довести свою правоту на найвищому рівні, коли були порушені передбаченою Конвенцією та протоколами до неї права та свободи громадянина і отримати за це відповідну компенсацію.

Відповідно до преамбули ратифікованої Україною Угоди про асоціацію між Україною та ЄС [3], Україна взяла на себе зобов'язання забезпечувати поступову адаптацію законодавства України до *acquis* ЄС відповідно до напрямів, визначених у цій Угоді, та забезпечувати ефективне її виконання. Згідно з текстом вказаної Угоди, Європейський Союз погодився підтримувати зусилля України стосовно завершення її переходу до діючої ринкової економіки, у тому числі шляхом поступової адаптації її законодавства до *acquis* ЄС. Сторони Угоди наголосили на важливості адаптації чинного законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

Проблематика дотримання вимог законодавства Європейського Союзу не є чимось новим для України. Оскільки ще Законом України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18 березня 2004 року N 1629-IV було затверджено Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу [2], задля адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу, що прого-

лошено пріоритетним напрямом української зовнішньої політики та спрямоване на приведення у відповідність правової системи України до *acquis communautaire*. У Програмі йдеться про те, що адаптація законодавства України до законодавства ЄС є пріоритетною складовою процесу інтеграції України до Європейського Союзу, що в свою чергу є пріоритетним напрямом української зовнішньої політики.

Отже, для вдосконалення судової системи України, ефективного відновлення та захисту порушених прав громадян, важливо якісно реалізувати застосування судами України практики Європейського суду з прав людини при ухваленні рішень, а також європейська інтеграція України повинна передбачати сприйняття та застосування на рівні реформаційних змін системи судоустрою прецедентної практики Суду ЄС з метою становлення України як правової держави з високим рівнем захисту у ній прав та свобод людини і громадянина та формування якісно іншого розуміння та застосування права.

1. Семків В.В. Адаптація законодавства про судоустрій і статус суддів до європейських стандартів на основі аналізу застосування практики ЄСПЛ. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*: збірник наукових статей. 2017. Вип. 45. С. 130 - 142.

2. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18 березня 2004 року N 1629-IV. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2004, № 29, ст.367. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15#Text>

3. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16 вересня 2014 року № 1678-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. №40.

Григорян Аріанна Мгерівна
студентка юридичного факультету

Науковий керівник – к.ю.н., доц. Ярошевська Т.В.

*(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ДОКАЗУВАННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Доказування – це основний спосіб пізнання фактичних обставин справи, підтвердження вимог та заперечень сторін та інших обставин, важливих для правильного вирішення справи.

Актуальність теми обумовлена тим, що судові докази, як важлива складова правосуддя, відіграють провідну роль в системі цивільного процесуального права. Належна характеристика їх правової природи, змісту та взаємодії один з одним продемонструє їх функціональну спрямованість і визначить роль суб'єктів доказування в доказовому процесі. Оскільки ці правила регулюють порядок встановлення обставин цивільної справи, їх ігнорування призведе до неправильних висновків суду щодо встановлення юридичного факту, що, в свою чергу, призведе до неправильного вирішення цивільної справи. Тому знання загальних правил процесу докази важливо не тільки з теоретичної, але і з практичної точки зору.

Цивільне процесуальне доказування – це розумова та процесуальна діяльність суду й інших учасників цивільного процесу, що спрямована на встановлення істини у конкретній справі і вирішення спору між сторонами [1, с. 133]. Доказова діяльність кожного з суб'єктів має свою специфіку, яка залежить від характеру їх зацікавленості у вирішенні справи, цілей участі в процесі і виконуваних процесуальних функцій, процесуального стану.

Перш за все, слід зазначити, що докази мають чітку правову регламентацію, яка проявляється в поєднанні процесуальних і матеріальних джерел. Процесуальне право встановлює загальні положення про докази і порядок їх доведення: визначає права і обов'язки учасників доказування, встановлює вимоги до доказів, визначає послідовність і зміст процесуальних дій. Зокрема, в доказовій діяльності відтворюються положення принципів цивільного процесуального права: рівність осіб, що беруть участь у справі, перед законом і судом (ст. 6 ЦПК), змагальність сторін (ст. 12 ЦПК), диспозитивність цивільного судочинства (ст. 13 ЦПК), мова цивільного судочинства (стаття 9 ЦПК), інші принципи цивільного процесуального права. Також суду надається можливість у виняткових випадках збирати